

Nýjárshugsanir 1939!

I.

A nýjárinu 1932, fyrir 7 árum, skrifaði eg grein, sem eg hætti við að birta vegna þess, hve mér er ógeðfelt að fara með hrakspár. Sú varð þó raunin á, að mér hafði ekki missýnst um horfurnar, og nægir að nefna bardagann hér í Reykjavík 9. nóv. það ár, sem óhætt er. að telja með því ljótasta, sem gerst hefir hér á landi öldum saman. Aldrei hefir þó, að því er mér virðist, annar eins voði og nú, vofað yfir þjóð vorri (og fleirum), og væri ekki rétt af mér að þegja, þar sem eg er sannfærður um, að þeim voða mætti afstýra. Hin hörmulegu slys, sem hér urðu árið sem leið, munu verða talin eins og gustur á undan stormi, ef nær að skella á élið, sem nú syrtir að.

II.

Engin hvit þjóð hefir átt eins erfitt uppdráttar og Íslendingar, og þarf því til sönnunar ekki að nefna, annað en það, að á sama tíma sem frændþjóðir vorar á Norðurlöndum höfðu stóraukist að mannfjölda, hafði fólkini hér á landi stórfækkað, auk þess sem hin grænlenska þjóðargrein af íslenskum stofni hafði algerlega kulnað út. Er þetta því eftirtektarverðara, sem ýmislegt bendir til þess ótvírulega, að hinni íslensku

þjóð sé þýðingarmikið hlutvek ætlað í sögu mannkynsins, og að hér á landi hafi um tím jafnvel verið það sem nefn mætti vaxtarbrodd mannyis vors. En um aldamótin 130 verða hér á landi svo illkynjð umskifti, að aldrei síðan hefur þjóðin rétt við til fulls. Efir það er likast því sem þjóðin sé rótarslitin, og höfðu þau rótarslit nú raunar hafist mō kristnitökunni. Um það, sen hér kemur til greina, er ekki til neins að leita fróðleiks í útlendum bókum, og er því hætt við þetta, mjög svo áriðandi mið eigi hér nokkuð erfitt uppdráttar. Guðir hins norræna kys voru skyld en mjög miklu lengra komið mannykyn, sen aðra jörð byggir, og mögnumúðit himir heiðnu forfeður vorir þáan og sóttu þangað stuðning og leiðsögn. Varð þetta þó millu síður en vera þurfti, sakir þess hversu hugmyndirnar um þesar æðri verur og alt þetta sanband, voru rangar og ófulkomnar. Og af þeirri ástæðu var það, sem samband þetta at slitnað og tekin var upp trúá hinum æðri verur annarar mannaettar. En afleiðingarnar af viði urðu þær, að hinum norræna kyni hrakaði bæði um likamlegt og andlegt atgervi. En nú gtu orðið ennþá gagngerðri breyting en sú sem varð fyr

öldum, og þó á hinn veginn þannig, að mannætt vor nái nú hinni réltu stefnu. Og einmst af því að hér er um sannleikann að ræða, getur þetta orðið án alls fjandskapar og nokkurrar herferðar. En verði þessi sannleikur þeginn og tekinn til ávöxtunar, þá mun fyrst koma það þjóðarvor sem með þarf. Þá mun eyðast voðinn sem nú er svo yfirvofandi. Þá verður Ísland í sannleika Farsælda Frón, og það ljós sem hér tendrast mun lýsa öllu mannkyni á leið friðar og sannra framfara. Og þá mun Ísland verða talið landið helga, öllum löndum fremur.

III.

Eg hefi vakið málss á þessu áður, en því hefir of lítið verið sint. Og það sem verra er: Viðleitni míni í þessa átt hefir mætt hinum megnasta fjandskap, þó að dult hafi farið. Um allmögur ár hefir af hinum mesta níðingsskap og þrákelkni verið leitast við að tefja fyrir mér og eyðileggja líf mitt, og var til muna á þessari ótrúlegu ofssókn hert um það leyti sem kreppan mikla hófst. Á þessu þarf endir að verða, og eins á sljóleik Íslendinga gagnvart þeim sannleika, sem ekki verður án verið, ef dugnaður manna á sjó og landi á að koma að fullum notum. Og er þó raunar

of lítið sagt. Því að ef ekki tekst að opna augu islensku þjóðarinnar fyrir því hve mjög hún gæti orðið öllu mannkyni til gagns og fyrirmynadar, þá verður voðanum ekki afstýrt. Þá mun fara fyrir oss hér, likt og fór fyrir niðjum Íslendinga á Grænlandi. Og þó raunar ennþá ver. Segi eg þetta fyrir eins híkláist og eg sagði fyrir ófriðinn mikla vorið 1914.

1.—4. jan.

Helgi Pjeturss.

E.S. Eftirtektarvert virðist mér hvernig hvert slysið hefir rekið anhað síðan grein þessi var rituð, og man eg ekki eftir neinu ári, sem byrjað hafi jafnslysalega. Er það grunur minn að svo gæti farið að varla mundu liða 3 ár áður hæfust hér manndráp varla meira en 10 ár áður hér yrði sú óaran, að fólkini fækkaði um þúsundir, og varla 100 ár áður íslenzka þjóðin yrði með öllu undir lok liðin. Það mannkyn, sem bent hefir verið á leiðina frá Helstefnu til Lifstefnu, og ekki þiggur þá bendingu, er i meiri hættu statt en nokkru sinni áður. En fyrst af öllu mundi íslenzka þjóðin undir lok liða vegna þess, að hér atti vaxtarbroddurinn að vera.

13. jan.

Lm

H. P.